

Daliegaten

Tussen het IJ en Rotterdam lag ooit een enorm moerasgebied. Mensen woonden vooral langs de kust en de rivieren. In het zuidelijke deel bevond zich een groot zoetwatermeer, dat uitwaterde op de Oude Rijn, vlak bij het huidige Leiden. Het meer maakte het moeras toegankelijk. Vissers vonden daar hun vangst. Rond het jaar 1000 bouwden mensen daar hutjes, groeven greppels om het moeras te ontwateren en landbouwgrond te verkrijgen. Zoetermeer was geboren.

Boven: Een lid van de Archeologische Werkgroep Zoetermeer in 2001 aan het werk bij een daliegat in het latere Buytenpark. (Foto R. Bordewijk)

De oudste bewoners van Zoetermeer hielden zich bezig met akkerbouw en vee-teelt. Het veen, dat toen in deze omgeving de ondergrond vormde, was echter niet ideaal voor landbouw. Om het veen te verrijken met mineralen, vermengde men het met zeeklei die daarvoor speciaal werd opgegraven. Het veenpakket was soms wel vier á vijf meter dik en het opdelven van de klei daaronder vormde een hele klus. Na uitdelving gooiden de boeren de overgebleven kleiputten dicht met veen en huisafval.

Met het turfsteken, dat in Zoetermeer vanaf de veertiende eeuw een hoge vlucht nam, zijn veel resten van de oudste bewoning verloren gegaan. Door het verwijderen van het veen ontstonden diepe plassen, die vanaf de zeventiende eeuw weer zijn drooggemalen. In de kleigrond die toen droogviel, vormden de restanten van de kleiputten drassige plekken in het landschap. De boeren noemden dat "daliegaten". De Archeologische Werkgroep Zoetermeer heeft in 1996 enkele van die kleiputten onder het huidige Woonhart onderzocht. Daarin vond zij sporen van ongeveer 1000 jaar oud.

Historisch Genootschap Oud Soetermeer
Gemeente Zoetermeer

www.oudsoetermeer.nl
www.zoetermeer.nl

Rechts: Deze bewerkte paal is in een daliegat onder het Woonhart gevonden. Onderzoek wees uit dat dit hout waarschijnlijk rond het jaar 1000 is gekapt.
(Foto Collectie Historisch Genootschap Oud Soetermeer)
Onder en achtergrond: Een daliegat naast de Vredekerk op de hoek van de Europaweg en Zwaartslootseweg in 1996.
(Foto Collectie Historisch Genootschap Oud Soetermeer)